

foreninger og Kommuner, medens der sidste Aar er bygget mere af private end af Byggeforeninger og Kommuner tilsammen. Anderledes er Forholdet her i Hovedstaden. Der er i 1921—22 bygget 3 186 Lejligheder. Deraf har private kun bygget 902, Byggeforeninger 1 400 og Kommunen 884. Det viser altsaa, at et forholdsvis ringe Antal af Lejlighederne her i Hovedstaden er bygget af private. Og endnu mere udpræget er denne Forskydning fra det offentlige over til det private Byggeri, naar man ser paa det Antal Lejligheder, der var under Opførelse i Oktober 1922. Det viser sig nemlig, at der paa det Tidspunkt var 743 Lejligheder under Opførelse i Provinsen, og deraf byggede private 572. Altsaa, mere end de tre Fjerdedele af de Lejligheder, der var under Opførelse i Provinsen i Oktober, blev opført af private. Helt anderledes stiller Forholdet sig her i København. Der var i Oktober 3 258 Lejligheder under Opførelse, men af disse blev der af private kun opført 861. Altsaa, kun ca. Fjerdeparten af Lejligheder her i Hovedstaden blev paa det Tidspunkt opført af private, medens de tre Fjerdeparter af Lejlighederne ude i Provinsen blev opført af private. For mig er der ingen Tvivl om, at dette i ikke ringe Grad hænger sammen med, at man i Provinsen i højere Grad er inde paa, at man ikke fortsat kan yde de offentlige Tilskud, og navnlig skyldes det, at man i Virkeligheden er kommet betydelig længere ned med Byggepriserne dér end her i Hovedstaden.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale det foreliggende Lovforslag til Fremme og til hurtig Fremme. Jeg er bekendt med, at man fra en bestemt Side ønsker Sagen i Udvalg, og det har jeg naturligvis ikke noget imod, men jeg haaber, at vi vil kunne tilendebringe Udvalgsbehandlingen meget hurtigt.

Hauge: Der hersker ingen Tvivl om, at der endnu er Bolignød i Danmark, ja, at den vel endogsaa sine Steder er mere generende, end den har været nogen Sinde i den Periode under og efter Krigen, i hvilken Boligspørgsmaalet har været til offentlig Drøftelse. Bolignøden er ikke i samme Grad til Stede overalt, den er størst i Hovedstaden, hvor Tilgangen af Folk ude fra Provinsen er størst, men den gør sig ogsaa føleligt gældende i større Provinsbyer, og den er til Stede i en hel Del mindre Provinsbyer. Det fremgaar af den Statistik, vi nylig har faaet tilstillet fra Statistisk Departement, at i ikke mindre end 55 af vore Provinsbyer

var der husvilde nu ved Efteraarsflyttedagen, at disses Tal var tilsammen 8 317, og blandt disse var igen næsten 5 000 Børn. I alt drejer det sig om over 1 600 husvilde Familier, og det fremgaar ogsaa af Statistikken, at de er husvilde i dette Ords værste Betydning, thi mange af dem er indkvarteret under saadanne Vilkaar, at man ikke kan være i fjerneste Maade i Tvivl om, at det navnlig for Børnenes Vedkommende er overordentlig beklageligt, at de paagældende Familier ikke har nogen Bolig i dette Ords almindelige og gode Betydning. Der er ogsaa mange husvilde i Hovedstaden, Frederiksberg og Gentofte, altsaa Storkøbenhavn, og efter den Statistik, der nu foreligger for os, er Forholdet det, at de husvildes Tal i Hovedstaden er i Stigning, vi har flere nu end ved April Flyttedag, og den Omstændighed, at der er bygget ikke saa lidt i Sommer, og at der er adskillige Boliger under Opførelse, er aldeles ikke noget Vidnesbyrd om, at man kan vente i den nærmeste Fremtid, at Antallet af husvilde her i Hovedstaden vil aftage synderligt, hvis da ikke særlige Foranstaltninger bliver truffet. Der er saaledes god Anledning til at fremsætte et Forslag som det, der her foreligger fremsat af Indenrigsministeren, og hvorved man vil prøve paa at afhjælpe en Del af Bolignøden, eventuelt helt tjerneden.

Spørgsmaalet er nu, om dette Lovforslag er af den Beskaffenhed, at det kan tjene til at fyldestgøre det Formaal, man sætter sig her. Jeg har den Opfattelse, at Lovforslaget ikke er fyldestgørende, at det paa adskillige Omraader lader ikke saa lidt tilbage at ønske. Paa den anden Side tror jeg, man maa erkende, saaledes som Forholdene, i det mindste de politiske Magtforhold, nu en Gang ligger, at dette Lovforslag i det væsentlige vil være det Maksimum, man vil kunne vente gennemført i Rigsdagen for Tiden. Den egentlige Aarsag til Bolignøden i Øjeblikket er, at Folk frygter for et nyt Prisfald og derfor ikke tør vove deres Kapital, hvad enten der nu er Tale om, at den skal voves af den enkelte, der vil opføre en Bolig for sig selv, eller der er Tale om, at Banker, Sparekasser og andre, som raader over Pengemidler, skal stille disse til Raadighed for dem, som vil bygge. I det Øjeblik man havde fuld Vished for, at nu var vi naaet et fast Prisniveau paa Boligbyggeriets Omraade, vilde Bolignøden utvivlsomt forholdsvis hurtigt tage af. Det er ikke Mangel paa Penge, der i Øjeblikket hemmer Byggeriet, der er Penge nok baade i Banker og i Sparekasser, men de paagæl-